

Előfizetési árak:

Egy évre 10.— Ft
Félévre 5.—
Hegyedévre 2.50
Egy hónapra 1.—
Egyes más 4 kr.

Megjelenik minden-
nap, vasárnap kivé-
telével.

DEBRECZENI ELLENŐR

A SZABADELVÜPÁRT KÖZLÖNYE

**Szerkesztőség és
kiadóhivatal:**

Főpiac, a város-
háznál szemben.

Hirdetések:

Egy sorra 100
szoroknál 5 kétszer
számítottak.

Ujévi nyilatkozatok.

Debreczen, január 3.

A szabadelvü párt ujévi nyilatkozatai nagy hatással lesznek a nemzeti közvéleményre. Öntudat, erély, összetartás nyilatkozott meg azokban és pedig oly összhanggal, mintha szónokaink egymás kiegészítésére és egész politikai magatartásunk kidömböritésére vállalkoztak volna. Örley, Podmaniczky, Lukács Béla, Bánffy miniszterelnök, Rohonyi és a pártok fölött álló Szilágyi Dezső, mindannyian a lojalitás és parlamentarizmus szoros kapcsolatát; a komoly munka és haladás fontos érdekét, a szabadelvü párt eddig elért sikereit, ezekből a jövőre származó kötelességeit és politikai magatartását a közjogi alapon álló pártoknak; a legközvetlenebb feladatára nézve konstatálható világos, nem csak a parlament, de a nemzeti közvélemény tulnyomó nagy többsége által föltétlenül támogatott egyértelműségüket hangsúlyozták. Ennek kiemelése annál kirívóbban tünteti fel a törpe kisebbség illojalitását és erőszakosságát, a mely törvényen kívüli állapotba csak azért akarta belesodorni az országot, annak minden veszélyeivel és kockázataival, hogy az általa okozott helyzetben annál élesebben támadhas-

son a kormányra, nem törődve ennek az eljárásának szomorú, sőt káros politikai következményeivel.

Ez összhang és emelkedett hangulat egyértelmű megnyilvánulásában, természetesen, a felelősség súlyát leginkább viselő miniszterelnök, a kit különben személyében is folytonosan és leginkább provokáltak legerélyesebben jellemezte és utasította vissza azt a vakmerő játékot, melyet alig husz ember, a nemzet legföltettebb kincseivel: parlamentarizmusával, hírnevével, politikai súlyával, a koronánál és a nemzetközi viszonyokban való megbízhatóságával üz. Bánffy Dezső br. korrektil és lojálisan, nem terjesztette ki ezt a vádat a szélsőbaloldalra, mint ilyenre, hanem elkülönítette a higgadt és józan elemeit a fölforgató törekvésektől: reméljük, hogy amazok most már még világosabban és határozottabban fogják megtagadni a szolidaritást emezekkel, hogy elszigetelten, öndühökben fullanak meg és a nemzettől ne remélhessenek még pártszempontból sem, igazolást, vagy fölmentést.

A miniszterelnök megmondotta azt is, hogy épen azért nehéz a kiegyezés Ausztriával, azért nem jött létre gyorsan és könnyen, mert a kormány nem akarta

feláldozni az ország érdekeit; ezzel az egyszerű kijelentéssel elvonván a talajt az eddigi eredménytelenség, illetve késedelem czimén főleg szélsőbaloldali néppárti részről is hangzó vádak alól. Lukács Béla szép, hatalmas üdvözlő beszéde írta körül ezen a téren azokat a korlátokat, melyek között a szabadelvü párt politikájának mozognia kell; Bánffy Dezső báró nem késett egészen magáévá tenni, a kormány nevében ezt a felfogást. Már pedig világosan megmondta Lukács, hogy Ausztria részéről is megvárjuk ugyanazt a lojalitást, a mely minket vezet, a monárkia fontos érdekeinek tekintetbe vételét és a kölcsönös érdekek méltányolását; mert egyedül ezeknek a tényezőknek a segítségével lehetséges a kiegyezés. Részünkről ezek megvannak; teljesítse tehát a másik fél is kötelességét! Ez a politika, láthatja mindenki, nem meghunyászkodó és a nemzet érdekeit feláldozó politika, a mivel az ellenség vádolja, sőt ellenkezőleg az önértetes nemzet, óvatos és biztos magatartása.

Bizonyosan az egész nemzet osztatlan tetszésével fog találkozni az az elösmerés is, a melyben Podmaniczky Frigyes báró és Lukács Béla szép beszédekben, különösen a nemzeti pártnak és

T Á R C Z A.

Csak te nem változtál . . .

Minden megváltozott, minden más azóta,
Óregebb a tavasz, halványabb a rózsa,
Mezőnek, erdőnek csak tüskéit érzem,
Nem lesem, mit danol a madár a fészken,
Mások az álmain estelen, hajnalon:
Csak te nem változtál, édes, szép angyalom!

Kit homokba tettem: szálfá lett a magbul,
Hüvös árnyat terít alá derekaljul,
S mely fa javabéli volt akkor időben:
Egy-két sudar ágát látni manap zölden,
Tudom, az is elvész a jövő tavaszon . . .
De te nem változtál, édes, szép angyalom!

Akikkel játszottam, akiket szeretem,
Felit elsíratam, javát eltemettem;
Aki megmaradt is, roskatagon, árván
Vonszolja keresztjét maga Golgotáján,
Óregesnek, fogynak, panaszuk' halgatom . . .
Te ifju maradtál, édes, szép angyalom!

Van, aki galádul' meglopta bizalmam,
Sarkam után csuszott, mint a kigyó, halkan,
Pedig ölelt nem rég, egy volt ügye vélem,
Itta a boromat, kóstolta a mézemet, —
Jaj, az áruló esők tüze még ajkamon . . .
Te mindig hü voltál, édes, szép angyalom!

Én se vagyok az már, aki régen voltam,
Aki oly csendesen, szoliden daloltam:
Hajdani hitemnek lehullott virága,
Más szemmel tekintek én is a világra,
Arczulutéseid kamattal megadom . . .
Te olyan szelid vagy, édes szép angyalom!

Eljár az időm is, — ez a mély barázda
Hideg homlokomon: lépteit csapása.
Nem nézek a napba, megárt a szememnek,
Könyeim amugy is hullanak, peregnék,
Beesett arczomnak rózsáit siratom . . .
Te piros hajnal vagy, édes, szép angyalom!

Ezernyi gondomat megosztottad hiven,
Neked is fájt, mikor sebet kapott szívem,
Beteg gyermek fölött együtt virasztottunk,
Ketten hantoltuk el édes kis halottunk',
Közös volt teveled mindahány bánatom, —
Mégis a régi vagy, édes, szép angyalom!

Megmaradtál jónak, megmaradtál szépnek,
Lelkemet itatja hited, reménységed,
Te támogatsz engem, ha szívem megingott,
Dobogása eláll: te életre hívod,
Beléd kapaszkodom, szállok a szárnyadon;
Te vagy az én lelkem, édes, szép angyalom!

Móra István.

Szabadulás.

Írta: Lovász János.

Irén a fotelben ült. Szőke fürtös fejét hátra hajtva, szép szemeivel ábrándokba merült. Nézte, hosszasan nézte a szoba tetejéről lecsüngő kifeszített japáni napernyőt, mely az iménti ajtónyílástól gyöngé áramlatot kapva, lassu himbálózással, egyenletesen forgott maga körül. Aranyos, ezüstös, tarka-barka virágok ragyogtak le róla.

Irén egyik kezét a fotel karján nyugtatta, a másikkal szive felett, világos batizt ruhája fodrait babrálta. Egy darabig összeránczolt homlokkal nézett fölfelé s egyszerre csak mintha megkapta volna valamely édes gondolat, mosolygott és újra csak mosolygott. Ki tudja mire gondolhatott. Ki sejtí, miért mosolygott? Szépséges szemeit le-lehunyta, majd ismét rászégezte az ernyőre s nézett, hosszasan a semmiségbe, az elébe rajzolódó ködkézek színes változásai közé.

Hosszu sohajtással szakította meg a némaságot. Apró lábaival topogott és ajkát idegesen harapdálva, majdnem sziszegve szólalt meg:

— Hát végezzünk! Győlölöm, mert gyáva és képmutató! És szakítok vele!
De egyszerre csak szelid arcot öltött. Ugy tetszett neki, mintha a napernyő alul, az aranyos, ezüstös, tarka-barka vi-

Cédl.

vezérének, legutóbbi magatartását részesíték; ebből láthatja mindenki, hogy nem pártszempont szerint ítéljük meg a dolgokat és tényezőket, hanem azoknak sulya és ezeknek érdeme alapján; reméljük is — Apponyi Albert gróf nyilatkozatai megerősítnek ebben a föltevésünkben — hogy ez a magatartás biztosítja az ország érdekeit és a válság napjaiban anyagi tényezőt és erőt tart majd együtt, amennyi több mint elégséges a nehézségek legyőzésére; szükséges azonban a nemzet megnyugtatására.

Hogy a miniszterelnök ezen a téren, — mint mondotta — engedményeket nem tehet, az egészen természetes, mert ilyen módon fölfelé és lefelé egyaránt kockára tenné az eddig követett politikát és kompromittálná a parlamentarizmust, zsákmányul dobván oda azt egy törpe kisebbség szeszélyes diktatúrájának. És ha a kisebbség a harcot — az ország rovására — folytatni akarja, bár minden országos érdek és minden okos ember, pártkülönbség nélkül, megtérésre, leszerelesre, inti őket, no hát, hogy attól Bánffy meg nem ijed; hogy arra készen áll: azt ujévi beszédéből mindenki kiolvashatta és több mint valószínű, hogy ebben a magatartásában nemcsak a szabadelvű párt egyhangú támogatására számíthat.

Ez a párt nem keresi a harcot; Örley, Podmaniczky, Lukács Béla beszédei is bizonyítják, hogy a parlamenti érdeket mennyire

szívén viseli, azt Rohonyi üdvözlő és Szilágyi Dezső remek választó beszéde tanúsítják; de, hogy ezeket az érdekeket minden áron meg kell védeni és hogy nem szabad és nem fogjuk ürügyül kiszolgáltatni azokat a törvényhozás megszavazására és félbeszakítására, hogy összedőljön az ország alkotmányos érdekeinek és haladásának védőbástyája: arra vallanak az ujévi beszédek.

Mikor pedig szónokaink a múlt szép eredményeire hivatkozva a király nemes magatartását és nagy cselekedeteit hálásan kiemelték; midőn Bánffy a Felség fejére kérte Isten áldását: látnunk kellett a lelkesedés elemi kitörését, hogy érezzük, milyen erős alapja a szabadelvű párt politikájának a mélyen érzett lojalitás és az ország érdekeinek elválhatlan kapcsolata! Olvastuk fejük felett:

In hoc signo vinces!

A miniszterelnök beszéde.

— Az ujévi üdvözlések alkalmából. —

Budapest, január 3.

Hattártalan lelkesedés és megújuló ovációk között folyt le az ujévi tisztelgés a miniszterelnöknél. A szabadelvű párt vezére, Bánffy Dezső báró miniszterelnök talán még soha nem érezte a szabadelvű párt tagjainak őszinte és igaz szeretetét, ragaszkodását és nagyrabecsülésének ezerféle megnyilatkozását oly közlő és akkora intenzivitással, mint ezuttal. Az ujévi tisztelgés egy nagy jelentőségű politikai demonstrációvá lett, midőn a miniszterelnöki palotában majdnem teljes számban összesereglett szabadelvű párti

tagok körében, minisztertársaitól kisérve megjelent Bánffy Dezső báró. Megjelent a miniszterelnök üdvözlésére a pártnak Budapesten időző valamennyi tagja, köztük a párt kiváló alakja, Tisza Kálmán, ki fia Tisza István gróf kíséretében jött. Ott voltak a főispánok, a képviselőkön kívül közéletünk alakjai közül számosan.

Bánffy Dezső bárón látszólag erőt vett a meghatottság a rendkívüli ováció miatt, melyvel valóságos meglepetésként a miniszterelnököt szünni nem akaró dörgő eljenzéssel fogadták, úgy hogy Lukács Béla, a szabadelvű párt szónoka, csak percek múltával kezdhetett meg remek üdvözlő beszédét, melyben a mostani kormány három éves korszakalkotó, áldásos tevékenységét keresetlen, igazi szavakkal vázolt. Lukács Béla beszédét, a melyre nyomban Bánffy Dezső báró rendkívüli hatásosan felelt, az egész párt egyértelmű helyesléssel kísérté.

A miniszterelnök nagyhatású válasza röviden a következő:

Három évvel ezelőtt, midőn szerencsés voltam az ujonnan alakult kormány nevében a képviselőházban munkaprogrammunkat előadni egy egész sorozatával a terveknek jöttünk, — és az igen tiszteletes ur gyönyörű beszédében rendre sorolja fel ezeket — és mi, nem mondom, büszkén, de öntudattal mondhatjuk, hogy igenis, az akkor terelvek, az akkor kiállításba helyezett megoldást nyertek (Igaz! Ugy van); megoldást nyertek úgy, ahogy azt terveltük, a ti támogatástok és helyesléstek mellett és azt gondolom, hogy az ottan terelvek és az ottani programmba felvettek sorozatán kívül elért eredményekről is bizonyos önérettel szólhatok — szíves voltál azokra is kitérni, — a nemzeti ideálja felé való közeledés egyik-másik irányban tényekben is érvényesült. (Igaz! Ugy van!)

Hangozzék bármiként a támadás, a vád, amely sokszor a hazaárulás vádja is

ragok közül egy fess huszár mosolygó arcát látná. Rátapadt a tekintete és keblén a könnyű batiszt fodrok megrezdültek a szíve dobbanásától.

E pillanatban az üveges ajtó áttetsző függönye mögött egy férfi alakja mutatkozott. Bekandikált és megkopogtatta az ablakot.

A másik pillanatban már belépett a szobába és Irénhez közeledve, megéskolta annak homlokát. A leány hidegen majdnem bánatos arccal fogadta. A férfi ölelő karjait daczosan taszította el magától s mikor az méltatlankodni kezdett, olyan éles, határozott hangon szólalt meg, misztha Isten tudná, minő hatalom nyilatkozott volna benne.

— Ne közeledjék... Megtiltom! Ha akarja, most meghallgathatja utolsó szavamat.

A férfi mitsem törődve a szeszélyes, kényelmesen lehevert a kerevetre. Irén ott maradt a nagy fotelben s feléje sem nézve, úgy beszélt, mintha hangosan gondolkodnék.

— Megutáltam a csapodár életet. A dözsölés kezd terhemre lenni. Azt hittem, hogy a pillanat gyönyörűsége mindig szórakozást fog nyújtani. Csalódtam... Ugy szeretném, ha a színpad deszkáiról lelépve, egyetlen egy férfi nyujtana felém a karját s kettecskén ballagnánk haza, az otthonukba. Nem udvarolna, nem hízelgne körültem senki...

— És a múlt?... kérdezte a férfi közbeszólva.

— Az feledve lenne örökre! A férjemnek adott törvényes eskü fátyolt borítva mindenre. Egy ezélnak élnek, egyórt küzdenék lelkem minden erejével.

— És az?

— A férfi gunyosan fölkaezagott.

— Hát csak nevéssen édes barátom.

Őn is egy azok közül, a ki szeret a ki imád és él hal őrtem. De vegyen el hát feleségül! Erről beszéljen!

A férfi nagyot hunyorított a szemével és csudálkozva kérdezte:

— De hát édes Irénem, voltaképen mi jutott most magához? Ha jól emlékezem, köztünk sohasem volt szó komoly szerelemtől...

— Eh, hagyjuk ezt a beszédet! Csak vágyai voltak, jól tudom, de az eszközei alacsonyok és aljasak. Önnek is hízelg a publikum pletykája, mely nem egyébről beszél, minthogy én az őn szeretője vagyok. Én az őn szeretője!

— És nem volt ez előnyösebb önre nézve?

— Megtiltom, hogy ilyen hangon beszéljen. Tiszta vonzalmat érek csupán ön iránt s azt kívánom, hogy az őn is ilyen legyen. Szeret-e így vagy nem?

A férfi nyugodtan felállott a kerevetről s közel lépve Irénhez, azt mondotta:

— Nem gondolja kérem, hogy azt a tiszta, önzetlen szerelmét már majdnem az unalomig emlegeti. Három hónapi ismeretségünk nem egyéb volt a tettesénél. Magácska adta a naivat velem szemben, mert honnan-honnan nem vette, de

bennem plútoi szerelmezt gondolt és meg akart fogni a férjének. Most már unja a dolgot, mert belátja óriási tévedését. Én pedig bamba voltam, mert szerelemtől beszéltem, pedig egészen másképp kellett volna kezdenem a dolgot. De hát ügyetlen kezdetnek, esetlen vége lehet csak!

Vette a kalapját, botját és udvariasan meghajolva hozzátette:

— Mille pardon! szép hölgy, azon kijelentéssel távozom, hogy a tiszta szerelemből kötendő házaseletre nem vállalkozom. Majd talán később és talán valaki mással!...

A távozó férfi után az ajtó erősen zárult be s a betóduló áramlat mozgásba hozta a szoba tetejéről lecsüngő kifeszített japáni napernyőt. Aranyos, ezüstös, tarka-barka virágok mosolyogtak le róla. S a lassan összeolvadó színek között, a félárnyekben újra megjelent egy fess huszártiszt mosolygó arca.

Irén diadaltól ragyogó szemekkel tekintett fel rá.

Gyorsan csöngetett és a besiető szobaleánynak méltóságos komolysággal adta ki a parancsot:

— Menjen át a Pista hadnagyhoz és csak ennyit mondjon neki: Szabad vagyok!

A szobaleány tíz perczel később visszatérve, bonyította maga előtt az ajtót és hódolatteljes hangon jelentette:

— A Pista hadnagy ur!

a tények ellenkezőt bizonyítanak; azt, hogy mindig kötelességeinkhez híven ezen kormány élén állva voltam az, a ki kell hogy legyek. Midőn azt mondom, hogy a támadások igazságtalanok, jogtalanok, sőt ezáltal és hibásak, midőn a kormány oly eredményeket ér el, a melyeket az egész nemzet nagy közvéleménye, a parlament nagy többsége helyesel, akkor vissza kell hogy utasítsam azokat a kicsinyes támadásokat, a melyek csak személyes momentán ellenvéleményeken alapulnak. (Élénk helyeslés.)

És épen azért, akármilyen erős legyen is a jelenlegi támadás a képviselőházban, a jelen körülmények között sem ismerem el, hogy annak meglegyen a jogosultsága, de nincs meg a visszhangja az országban. (Igaz! Ugy van!) Igen helyesen méltóztattál mondani, hogy az ország közvéleménye mellettünk van; mellettünk van, mert az elért eredmények, az elért sikerek ezt bizonyítják.

Ezelőtt egy esztendővel, a midőn hozzátok szintén szerencsém volt, azon szavakban, melyeket hozzátok intéztem, azt mondtam, hogy a legközelebbi, legfontosabb teendő az Ausztriával való kiegyezésnek az 1898. év folyamán való rendezése, remélve, hogy ezt megoldásra hozhatván, egy nagy ezélnak, Magyarországnak, mondhatnám, újraalkotásának kérdésével, a közigazgatás reformjának kérdésével fogunk foglalkozhatni.

Sajnos, hogy amit 1897-re reméltem, nem állt be és helyesen mondtátok, hogy rajtunk kívül álló okoknál fogva, nem a mi hibánk, hanem a viszonyok olyan alakulása folytán, amelyekért a felelősség minket nem terhelhet. (Igaz! Ugy van!) Sőt ellenkezőleg, tán érdemül tudható be az, hogy nem tettük könnyűvé a megoldást, mert a könnyű megoldás Magyarországnak érdekének feladását jelentette volna. (Igaz! Ugy van!)

Ily körülmények között most már nem beszélhetek legközelebbi jövő programjaként a közigazgatási reformról; egészen uralja a helyzetet az Ausztriával való kiegyezés kérdése. (Igaz! Ugy van!)

Helyesen mondtad, hogy e tekintetben meg van ami programunk. (Igaz! Ugy van!) Mi úgy véljük, hogy harmincz éves tapasztalat Magyarország érdekeire való tekintettel mondja, parancsolja, tanácsolja nekünk, hogy az eddig fennállott szövetségi viszonyt gazdasági tekintetben fel ne bontsuk. (Igaz! Ugy van!)

Helyesen mondtad, hogy minden erővel erre kell törekednünk (Élénk helyeslés); helyesen jelölted meg a határvonalat is, a melyen túl e tekintetben elmenni nem lehet, a mely az ország érdekeinek megfelel. (Élénk helyeslés.)

Meg vagyok róla győződve, hogy a kormány programja, akciója és működése e tekintetben az ország érdekeit biztosítja. (Igaz! Ugy van! Meg vagyok róla győződve, hogy a szabadelvűpárt támogatása e célra meg van. (Igaz! Ugy van!); meg vagyok győződve, hogy ez az ország kívánsága, hogy ezt a közvélemény is óhajtja (Igaz! Igaz!) Ezért igen helyesen mondták és ezt a nézetet osztom én is, hogy teljesen jogosulatlan az az akció, a mely most folyik a képviselőházban, hol egy törpe kisebbség turbulens fellépése és eljárása lehetetlenné teszi az alkotmányos gépezet működését. (Élénk tetszés és helyeslés) Ez a parlamentarizmust ingatja meg (Ugy van!) alapelveiben tiporja azt lábbal (Igaz! Ugy van!) s nincs is elég erős szó és kifejezés, a melyet ne használhatnánk ennek elítélésére. (Élénk hosszas helyeslés) mert az ezredéves alkotmányos alapelveit sérti (Ugy van!) s jövő ezredéves fennállásunk alapját ingatja meg. (Igaz! Ugy van!) És mikor teszi ezt e kisebbség? (Halljuk! Halljuk!) Akkor, a mikor ezt saját soraiban is sokan elítélik, sokan hibáztatják; a mikor

ezt az ország nagy közvéleménye és a pártjukhoz tartozó körök is élénken helytelenítik. (Igaz! Ugy van!)

Es miért teszi ezt! (Halljuk! Halljuk!) Személyes ellenszenvből és hiúságból (Igaz! Ugy van) és könnyelmű meggondolatlanságból. (Ugy van! Felkiáltások: Hazafiatlanságból!)

Ne vegyétek rossz néven, ha erős és kemény szavakat használtam (Élénk helyeslés); de félttem Magyarországnak alkotmányos életét, félttem a parlamentarizmust, félttem a magyar nimbust és félttem a külföld előtt elért sikereket (Élénk tetszés), amelyeket feltétlenül meg kell őrizni (Igaz! Ugy van!) és amelyek az előző évekhez képest feljebb és feljebb emelték az országot. (Élénk tetszés.)

Mikor pedig ily szép eredmények után, mondhatnám gyönyörűséggel nézhetnénk körül, mert látnók Magyarországot az európai államok sorában mint tényezőt: akkor huz és néhány ember könnyelmű fellépése (Felkiáltások: Hazafiatlansága!) mindezt aláássa (Ugy van!) és teremt oly helyzetet, amely nem mondom, alkotmányon kívüli, de legalább is komoly aggodalmakra okot adó! (Ugy van!)

Tisztelt barátaim! Szorosan véve ma vám- és kereskedelmi szerződés Ausztriával nincs. (Halljuk! Halljuk!) Arra nézve sincs intézkedés, hogy mi legyen ennek megszüntével! (Halljuk! Halljuk!) A kormány azonban kénytelen ez ország érdekeire való tekintettel arról gondoskodni, hogy egy tartható állapot legyen (Élénk helyeslés); hogy az ország gazdasági s anyagi érdekei meg pénzügyei megrongálást ne szenvedjenek, hogy államhitelünk meg ne reudüljön (Élénk helyeslés) s ez történik azért, mert néhány ember meggondolatlan könnyelműséggel és rövidlátással lehetetlen helyzetet teremtett. (Igaz! Ugy van!)

Talán igen erősen is beszélek. (Élénk helyeslés). Elismerem, nekik is van joguk arra, hogy nézetük legyen, hogy elvük legyen (Halljuk! Halljuk!); de nincs joguk arra, hogy maguk akarnak érvényesülni szemben az ország közvéleményével, a parlamenttel és a képviselőház akaratával. (Igaz! Ugy van!)

A helyzet azonban ma már megvan, Ezzel tehát számolnunk kell. (Halljuk! Halljuk!) A kormány tehát kötelességének tudatában, támaszkodva azon bizalomra, a melyet a korona részéről élvez és a Felsőház bizalmára (Éljenzés.) kinek bölcsessége s körültekintő alkotmányos érzülete (Hosszas élénk éljenzés) mindig lehetségessé tette, hogy az alkotmányon sérelem ne történjék (Élénk éljenzés.) és a kit az Isten Magyarország boldogságára sokáig éltesen (Szünni nem akaró élénk éljenzés.); mondom támaszkodva a Felsőház bizalmára (Éljenzés); támaszkodva a ti támogatástokra; támaszkodva a párt helyeslésére: azt hiszem, meg fogja találni ezen nehéz helyzetből is a kivezetőutat (Élénk helyeslés); de hogy ezt keresve meg is találjuk: szükséges a ti erős összetartások, a ti egységes támogatások, a mely, ha meginog, ha egyes atrakeciókban talán eltérő nézetek érvényesülnék: elveszti értékét, s megbénítja a kormányt az ország érdekeinek érvényesítésére irányzott törekvését. (Igaz! Ugy van!)

Ebben a reményben, kérem, vegyétek tudomásul, hogy a kormány, akármilyen nehéz is a helyzet, akármilyen nagyok is a konfliktusok: kötelességét tudni (Élénk éljenzés) és az ország érdekeinek megvédésére gazdasági s politikai tekintetben teljesíteni fogja (Élénk éljenzés.) abban a biztos reményben, hogy a mit tesz, általatok helyeselve lesz, és a mit tesz, az ország érdekében van (Élénk éljenzés), mert nem azokat az időket éljük, a mikor meghátrálni (Igaz! Ugy van!) és amikor konzessziókkal megalkudni

lehet (Ugy van!), hanem amikor erős akarattal és egységes törekvésekkel lehet diadalt aratni. (Élénk éljenzés.)

Reményilem, hogy megértettetek és hogy ti támogattok engem. (Éljenzés.) Isten éltesen, Isten tartson meg titeket úgy is mint pártot, úgy is, mint embereket, hogy a haza szolgálatában és a nagy napokban együtt működhesetek, együtt szolgálhassatok a hazát s minden alkalommal együtt mondhattok: Eljen Magyarország királya! (Hosszas, szünni nem akaró élénk éljenzés)

Ujévi tisztelgések.

— Itthon. —

Debreczen, január 3.

A hajdani Fehérlő szálloda ódon épülete, Hajdúvármegye ajándékba kapott székháza az új év első napján szakadatlanul élénk mozgalom színhelye volt. A torzonborz bajszu ali pánnál Rásó Gyula kir. tanácsosnál is igen sokan tisztelgtek, de még nagyobb volt azok száma, akik gr. Dégenfeld József főispánt, egyházkerületi főgondnokot, a kormány legelső debreczeni bizalmi emberét halmozták el jó kívánságaikkal.

A vármegye tisztikara volt az első mely Rásó Gyula alispán vezetése mellett a főispán udvarlására testületileg felvonult.

Rásó Gyula alispán előbb a vármegye tisztikarának tisztelgését fogadta, melyet Weszprémy Zoltán főjegyző vezetett, aki rendkívül meleg szavakban tolmácsolta az egész tisztikar szívből jövő jókívánságait a szeretet főnök előtt. Az alispán szívélyesen viszonzta az üdvözléseket.

A főispán előtt az ősz alispán tolmácsolta a vármegye tisztikarának őszinte üdvözlését, amit a főispán látható meghatottsággal fogadott és szeretetteljesen viszonzott.

A hajduságot képviselő vármegyei tisztikar után a debreczeni kormánypart, intéző bizottságát vezette a főispán elé Lengyel Imre pártelnök. A pártreszéről megjelentek az új évi üdvözlésre:

Dr. Kola János, Nemes Kálmán, Dobieczki Sándor, Sziegmetz Károly, Erioz Ernő, Márk Endre, Sesztina Lajos, dr. Balkányi Miklós, Kardos László, Mayer Emil, Csath Zsigmond, Nagy Ferencz, Reichmann Armin, Horváth István, Konecz Elek, Erber Vilmos, Harmath Gergely és Nagy Sándor.

Az elhangzott beszédek természetesen politikai színezetűek voltak. Lengyel Imre pártelnök mindjárt beszéde elején fölemlítette, hogy évek óta, mióta a debreczeni szabadelvűpárt képviselőjében a kölcsönös szereteten és bizalmon felépült szokáshoz híven újévi tisztelgésre járul a főispán elé az intéző bizottság, alig volt, de talán nem is volt soha egészen tiszta, derült házunk felett a politikai láthatár. A sötét felhők most is ott tornyosulnak. De mégsem félünk a veszedelemtől. Mert a kormányt, melynek erősebb a hazafisága, mint az ellenzék gyűlölete s a mely évek óta szerencsés kézzel kormányozza országunk hajóját, — most is támaszkodva a Felsőház bizalmára és alkotmány szeretetére; támaszkodva a szabadelvűpárt összetartására, a közvélemény erejére, — most is bizton meg fogja találni az utat és módot a helyes és megnyugtató kibontakozásra. Majd biztosította szónok a főispánt arra nézve, hogy a debreczeni szabadelvűpárt ezentul is önzetlenül, kitartással és egyetértő buzgalommal fog a haza és a város javára munkálkodni s chez kéri a főispán támogatását. Végül a főispán családjában közlebb történt örvendetes családi eseményhez, Anna grófkisasszony eljegyzéséhez kívánt szerencsét és áldást.

Gróf **Dégenfeld** József mindenek előtt az őt mint családapát érintő üdvözlésért mondott köszönetet. Majd a politikai vonatkozású nyilatkozatra felelve arról szolt, hogy a szabadelvűpárt részén van az igazság s ebben az erőben rejlik a diadal. Kéri az intéző bizottságot s az általa képviselt pártot, hogy mint eddig, ezután is tartson ki a szabadelvűség mellett a haza és szeretett városunk javára, boldogságára. Ajánlja magát jóindulatukba ezentul is.

A városi tisztikart

Simonffy Imre kir. tanácsos polgármester vezette a főispán elé. Ilyen nagyszámmal még egyetlenegyszer sem jelentek meg a városi tisztviselők újévi tisztelgésre. A főispán fogadó terme egészen megtelt az üdvözlő városi urakkal.

Immár 16 ikszor jött el — így szolt a polgármester a városi tisztikar élén, hogy újév alkalmából üdvözölje és szerencsét kívánjon. Nagy örömmel cselekszi, mert ismeri a főispánnak hazánk és városunk iránt való lángoló szeretetét és tevékenységét. Tizennégy év alatt sok jót és szépet kívánt már, úgy hogy nehéz új szavakat találnia a kívánságok tolmácsolására. Most mind egybefoglalva önti ki szíve érzelmeit. Különösen ezeket Isten áldását kérte arra a szép frigyre, mely a boldogság aranyos sngaraival hinti be a főispán házat.

Gróf **Degenfeld** József mély hálával mondott köszönetet a jó kívánságokért. De még nagyobb hálával azért az üdvözlésért, mely neki mint család apának szolt. Fajdalmasan esik, hogy meg kell válnia az ő szeretetét leányától. De bele kell nyugodnia. Mert hiszen az embertől minél inkább el-elmulnak az évek, annál jobban magára marad. Végül biztosította a tisztikart arról, hogy hazáján és egyházán kívül első sorban is, szeretet városunk, Debreczen az, melynek javát, felvirágzását munkálni törekszik.

Zugó éljenzés követte a főispán szavait, aki ezután behívta bájos menyasszony leányát Anna grófnőt és vőlegényét László Elemért a dalias teugeresz hadnagyot bemutatva a társaság valamennyi tagjának.

A főispánnal ez-nkívül magánosak, hivatalok és testületek küldöttségei nagy számmal tiszteltek, köztük:

A debreczeni *ev. ref. kollegium tanárkarai* részéről a három igazgató és két dékánból álló küldöttség **Sass Béla** igazgató vezetésével üdvözölte őt, mint az ősi főiskola ez idő szerinti nagyérdemű buzgó főgondnokát.

Az *ügyvédi kamara* választmányának élén **Márk Endre** elnökhelyettes tolmácsolta a kar újévi szerencse kívánságát és tisztelgetését, mint olyan testületét, mely nem csupán a jogszolgáltatás, hanem a közigazgatás terén is kiveszi a maga részét.

Az önkéntes tűzoltó testület küldöttségét **Szikszay Gyula** főparancsnok vezette a főispán elé.

Ezután egymást követte a tisztelgő küldöttségek és egyesek egész sorozata. Déli 12 órát harangozták, mikor a tisztelgések véget értek.

Az izraelita hitközség küldöttsége **Reichmann Armin** elnök vezetésével. **Puky Gyula** kir. táblai elnök, **Székely Farkas** kir. táblai tanácselnök, **Igyártó Sándor** törvényszéki elnök, **Dobieczycki Sándor** m. á. v. üzletvezető és még számosan.

Kiss Áron ref. püspök és dr. **Wolaffka** Nándor r. kath. v. püspök-plébános tekintettel az ünnepe már előző napon tiszteltek a főispánnal szíves szerencse-kívánataikkal.

A városházán.

A városi tisztikar a közgyűlési teremben gyülekezett s onnan vonult inpozáns tömegben 10 órakor a polgármester üdvözlésére. **Komlóssy Arthur** főjegyző volt az ünnepi szónok, ki nem a sauló os szokás, nem a rideg udvariasságból folyó kötelességek kívánt eleget tenni, hanem, hogy az

őszinte szeretet által egybegyűjtött tisztikar legjobb kívánságának legyen szó-szója. A középkor lovagjait páncél és sisak jellemezte. Ma másként festik a modern világ hőseit. Ilyen hőshöz hasonlítja a polgármestert is, aki a mult évben reá mért megpróbáltatások közepette is a kötelesség teljesítés megtestesülése volt. Ezután áttért az újév teladataira, melyek közt a legfontosabb 1848. méltó megünneplése. Ez bilincseli le legerősebben hazafiai érdeklődésünket és ez iránti legbensőbb érzelmeinket. Az ország figyelme fo dul Debreczen felé: lesve, hogyan ünnepel Debreczen? A városi tisztikarra nagy hivatás vár és Isten áldó kegyelmét kéri a polgármesterre, hogy legyen ereje, egészsége vezetni a tisztikart a kötelességek hű teljesítésénél.

Simonffy Imre a legmelegebben mondott köszönetet a főjegyző által nyilvánított jó indulatért. Nem tudja eléggé meghálálni és soha nem tudja elfelejteni a tanács és tisztikar részvétét, melyet boldogult neje elvesztése idején támasztott. Bele szötte ezután beszédébe a mostani nehéz politikai helyzetet is, de amelyből hazánkat kipróbált férfiak bölcsessége, szeretett királyunknak a magyar nemzet iránti atyai szeretete és a magyarok Istene, — ki az elmúlt ezer évben is annyiszor mentette meg a hazát, most is kifogja vezérelni. Az előttünk álló nagy alkotások keresztül viteléhez tömörülésre, egyetértésre és lankadatlan munkára hívja fel tisztársait, mert a közönység a tisztikartól szorgalmat és kezdeményezést vár, várja különösen a közterhek csökkentését és a közjövödelmek emelését. Viszont ő is Isten áldását kéri az új esztendőben tisztársaira és családjaira.

Meg megnyuló éljenzés volt a válasz a polgár mester beszédére.

A tisztelgések nála is egymást érték. A főiskola tanári karának küldöttsége a polgármesternél is **Sass Béla** vezetésével jött el boldog újévet kívánni.

Elcolzó Sámuel r. főkapitánynál a rendőrtisztviselő **Végh Gyula** tb. főkapitánynál az élükön tiszteltek, ki meleg szavakkal üdvözölte a debreczeni rendőrség tisztelt és szeretett f-jét.

Az egyházaknál.

A tisztántuli *ev. ref. egyházkerület* érdemes agg püspökénél **Kiss Áron**nál is sokan megfordultak az új év alkalmából. A városi tanács képviselőjében **Simonffy Imre** polgármester é. **Komlóssy Arthur** főjegyző, — a kollegium részéről az egész tanári kar testületileg **Sass Béla** vezetésével, a királyi tábla köréből: **besenyei Székely Farkas** tanácselnök, **Unger Gusztáv**, **Visky Károly**, **Jeney György**, **Kölcsey Sándor** táblai bírák keresték fel az ősz patriarcát új évi szerencsekívánatokkal. A helybeli lelkesítő kar is testületileg jelent meg nála. Az alsó-szabolcs hajduvidéki *ev. ref. egyházmegye* képviselőjében **Lengyel Imre** e. m. gondnok és **Márk Endre** ügyész tiszteltek. Fölkeresték továbbá gr. **Dégenfeld Józsefet**, a főgondnok, az elnöktársa; dr. **Wolaffka Nándor** v. püspök p. ébanos; — **Fazekas Sándor** főreá iskolai igazgató és a helybeli sajtó munkásai közül a Debreczeni *Ellenor* és a *Debreczeni Reggeli Ujság* szerkesztője.

A sz.anna-utcai plébánia épületében is egymásnak adták a kilincset az újévi gratulációk. Dr. **Wolaffka Nándor** v. püspök plébánost első sorban is a r. kath. egyházközségi bizottmány és iskolaszék tagjai látogatták meg. — Dr. **Irinvi István** ügyvéd, bizottmányi jegyző tartotta az üdvözlő beszéd-t. köszönetet mondván a fáradhatatlan püspöknek a hitélet és a kulturális intézmények f-jlesztése körül, a mult évben kifejtett sikeres munkásságáért, Mire dr. **Wolaffka** meleg szavakkal megköszönvén a kívánságukat, kérte a bizottmány és iskolaszék támogatását, mert ennek tulajdoníthatja eddigi sikereit is.

A kath. püspöknél tisztelgők közül ki-

emeljük még a r. kath. tanítókat és a kegyesrendi atyákat, a kik szintén az ő buzgó jóakarataiba ajánlották magukat és az általuk vezetett tanintézeteket.

A bíróságoknál.

Puky Gyula kir. táblai elnöknél az ügyvédi kamara választmány is tisztelgett. A gyöngélkedő dr. **Kola János** elnök orsz. képviselő akadályozva lévén, **Márk Endre** elnök helyettes volt a választmány vezetője a ki további kitartást és sikert kívánván a Puky Gyula elnöklété mellett feladatát oly kitünően megoldó bíróság működéséhez.

Puky Gyula válaszában akként nyilatkozott, hogy az ügyvédi kar új évi tisztelgését melyről az első években azt hitte, hogy csak pusztá udvariassági tény, a testvéri meleg érzés kifolyásának tekintti. És örömmel fejezte ki a felett, hogy míg másutt gyakoriak a heves szóváltások ügyvédek és bírák között, efféléknek nálunk nyoma sincs. Ő ezen jó viszony állandósítására törekszik, — mely az igazság szolgáltatásának érdeke.

A királyi ítélő tábla bírái, albirái és jegyzői **besenyei Székely Farkas** tanácselnök vezetésével járultak újévi üdvözlésre **Puky Gyula** elnökhöz. **Székely Farkas** magva-beszédben üdvözölte, — mire **Puky Gyula** hasonlóképen hosszabb és tartalmas beszéddel válaszolt.

A kir. törvényszék bírói kara **Nagy Károly** táblabíró, kezelő személyzete pedig **Bródy Henrik** irodaigazgató vezetésével mellettt tesületileg tiszteltek **Igyártó Sándor** törvényszéki elnöknél, a hol rövid, de annál tartalmasabb és meleg hangon tartott üdvözlő beszédben tolmácsolták ragaszkodásukat, szeretetüket a sz gorrall párosult igazságos s a munkában mindenkor előrejövő főnöknek. — ki a munkát, becsületességet valahányszor arra alkalom kínálkozik, — elismerésben részesíti. Mire az elnök hálás köszönete mellett kifejezte, miként tapasztalta, hogy a mult évi óriási ügy forgalommal, a jóakaró és az egészséges kockázattal-sával jérő munkásság lépést tartott oly annyira, miként a bíróság minden egyes tagja megnyugvással tekinthet az elért eredményre. Kéri továbbra is a támogatást.

Üdvözlötökkel járultak fentiekben kívül a törvényszéki elnöknél, a kir. ügyészi kar, a kir. járásbíró, az ügyvédi és közjegyzői kamara, a kereskedelmi ülnökök, hites tolmákok és írás-szakértők testületileg és számos más előkelőség.

Az ügyvédi kamara **Igyártó Sándor** törvényszéki elnöknél is tisztelgett ugyancsak **Márk Endre** vezetésével. Az ügyvédek szónoka biztosította a törvényszéki elnököt és bírákat, kikkel legsűrűbben érintkeznek, kik jóbarátok és a kiknek törhetetlen ügybuzgalmát legközvetlenebbül ismerik, hogy hivatalos és társadalmi életben mindenkor a köztük való jó viszony ápolására törekszenek.

Igyártó Sándor válaszában nagy súlyt kívánt fektetni a jogszolgáltatás eme tényezőinek, az ügyvédeknek elismerésére. — S minthogy tapasztalata szerint az ügyvédi kamara felterjesztései és évi jelentései nagyban elősegítették az igazságszolgáltatás terén tapasztalt hiányok alapos orvoslását, — ezt a hathatós támogatást kérte a jövőben is.

E helyen számolunk be az ügyvédi kamara választmányának dr. **Kola János** elnöknél, majd **Márk Endre** elnökhelyettesnél tett tisztelgéséről. Dr. **Kola János** megköszönvén kartársainak újévi jó kívánságait, azt a kijelentést tette, hogy országgy. képviselői teendői őt gyakran gátolják a kamara belé etének vezetésében, — de meg van nyugodva, mert a kamarai ügyei a választmány és az elnökhelyettes kezében a legjobb megoldást nyerik.

A m. á. v. üzletvezetőségénél

Wolaffka Nándor v. püspök, **Csath Zsigmond** postafőnök és **Balogh Mihály** volt városi főmérnök szombaton adták át jókívánataikat az újév alkalmából **Dobieczycki Sándor** máv.

üzletvezetőnek. Az üzletvezetőségi tiszviselők nevében Széll Mór, Ericz Ernő, Majer szky Mihály, Laszgalner Kálmán, Matenczky Hugó és Csata Gyula osztályvezető főhivataltalnokok ti-ztelegtek. Az állomási személyzet újévi gratulációit Boczán Elemér ellenőr állomási főnök tolmácsolta.

Távirat.

— A Debreczeni Ellenőr saját tudósítójától. —

Lelőtt orosz herceg.

Tiflisz, január 3. A Piintsedszki nevű 80 éves ügyvéd az utcán Bakratin Machroszki orosz herceget agyon lötte, azután maga ellen fordította a fegyvert, és szintén holtan rogyott össze.

Munkás lázadás.

Róma, 1898. január 3. Sicilianában a földmunkások óriási tüntetést csináltak a hatóság és a vagyonos lakosság ellen a városházát és magánházakat felgyújtották és kirabolták, a rend még nem állott helyre.

Törvénytörések.

A járásbírók új ügyviteli szabályzata.

— Január 3.

A hivatalos lap közli az igazságügy-miniszter egy nagyterjedelmű rendeletét, mely május 1-től fogva ujjaalakítja a járásbírói ügyvitel egész szerkezetét. A reformok, melyeket a rendelet behoz, meg fogják könnyíteni annak az óriási munkahalmaznak elvégzését, mely a járásbíró-ságoknál az új sommás törvény folytán összetömörült. A jogkereső közönségre, az ügyvédi karra s kiváltképp a járásbíró-ságok tagjaira kiható fontos újítások közül a következőket emeljük ki:

A járásbírósnál jegyzői irodák állíttatnak fel, hogy mindenik bírónak külön jegyzői irodája legyen. A jegyzői irodában teljesítendő ügykezelési teendők ellátására a kezelő személyzetnek arra alkalmas tagját, a kezelőt kell kirendelni.

A járásbíró-ság vezetője meghatározza a napnak azon óráit, a melyekben az irodák a felek részére nyitva vannak. E czélból minden hétköznapnak legalább két óráját és minden ünnep- és vasárnapnak legalább egy óráját kell megállapítani.

A járásbíró-ság személyzetének minden tagja köteles a tájékozatlan feleknek az ügy és kezelési körök beossztása iránt e szükséges utmutatást megadni.

Hogy a felek a meghatározott irodai időn kívül is benyújthassák beadványukat, a királyi járásbíró-ság épületében alkalmas helyen gyűjtőszekrényt kell felállítani.

A gyűjtőszekrénybe tett irat akkor tekintendő beadottnak, a mikor az iratot a gyűjtőszekrényből kivesszik.

A legérdekesebb és nyilván a legtöbb szóra okot a következő újítás fog szolgálatni:

Az egy hét alatt beérkezett összes sommás keresetek, amelyekre nézve a bíróság az alpe. esek megjelenése, sem azok védekezése tekintetében tájékozva nincs, lehetőleg egy határnapra tűzendő ki, a mely határnapon a bíróság mindenekelőtt a kontradiktórius tárgyalást igénylő perek mibenállásáról a felektől tájékozást nyer, a meg nem jelenés, elismerés, elállás, valamint a pergáló akadályok vagy más ok folytán könnyen elintézhető és a sürgős ügyeket ellátja, a hosszabb tárgyalást igénylő és a kitűzött első tárgyalási napon előreláthatólag el nem intézhető ügyek tárgyalását pedig elhalasztja s azokból a többi tárgyalási napokra annyit tűz ki, a mennyit egy napon befejezhet.

NAPI HIREK.

Tájékoztató.

Lapjártá mindennap d. u. 2 órákor csak esetleg kétfőn később.

Kéziratok visszaadására a szerkesztőség nem vállalkozhatik. Kérjük a lapnak csak az egyik oldalára írni, ha lehet porzó nélkül!

Népkönyvtár az árok-utcai leányiskolában Nyitva van minden szerdán és szombaton d. e. 11—12 óráig.

Január 8. Jogász bál a Bika szálló disztermében.

Január 5. Ágostai h. ev. egyházmegye közgyűlése.

Nyilvános olvasóterem a kollégiumban nyitva van hétfőn szerdán, szombaton d. u. 3—6-ig.

A 75 éves Petőfi.

Aki maga volt a lánggal lobogó tűz; aki jött, keresztül hasította az eget s eltűnt, mint a meteor; aki mintha csak azért élt volna, hogy a próféta fénylő szekerén átvonulhasson a halhatatlanságba: Petőfi Sándor jan. 1-én lett volna hetvenöt éves. Ha nem esett volna el a harc mezéjén, ha a végzet azt rendelte volna, hogy lassan fogyjon el, mint a gyertyaszál: ma mint hetvenöt esztendő-s öreg ember néznék az új embereket, akik áhitattal tekintgetnének fel glóriás alakjára.

Jó Isten! Már mi is öreg sorban vagyunk, tul „az élet utjának közep felén” mi, akik abban nőttünk fel, hogy volt egyszer, régen, nagyon régen egy költő, aki örök időkre szóló dicsőséget szerzett a hazájának. Amikor mi, vén fiúk születünk, már legendás alak, már oltárkép volt... és csak most volna hetvenöt éves.

Mily régen vesztettük el! S mily fiatal volt, amikor elvesztettük!

Gyerekeség, és mégis, akarva, nem akarva, elgondoljuk egy percze: „Mi volna akkor, ha a végzet másképp határoz?? Ha ma is élne?... Mert az ember voltaképpen sohase tud megnyugodni a változhatatlanban; s a naiv képzelet még onnan se fordul vissza, ahol a logika szerint már semmi keresni valója...

Ha élne!... Egész sereg czéltalan, boldog kérdés tolu elénk. Mily remekműveket adott volna még nemzetünknek? Micsoda szemmel néznék az új idöket? Öregem is az volna-e, a kinek halhatatlan fiatalságában látjuk? Igen. Nem. Igen, mert ha volt lélek, amely változhatott, az övé volt az. Nem, mert a természet törvényei alól nincs kivétel, az öreg ember csak rom... Bolondság itt a találgatás... Mi az, amit az évekkel magába kellett volna szivnia, hogyan viselné a kort (az aggságot és az új idöket), miképpen élne, hogyan szólna — bizony nem lehet ezt elképzelni.

Csak egyet. Azt: hogy igen, ő is öreg ember volna, törődött, alighanem beteges, s valószínűen: szomorú öreg ember. S mi látva aggságtól, szenvedéstől megtört alakját, azt mondanók magunkban: „Ó, mint bánthatja az a gondolat!...”

De kedves volt ő az istenek előtt is s holitstén át fújó paripák száguldottak a kivívott diadalra... Nem lehetett az, hogy ágyban, párnák közt haljon meg, hogy lassan hervadjon el, mint a virág. Fiatalon hal meg, akit az istenek szeretnek; hogy lehetett volna hetvenöt éves ő: a lánggal lobogó tűz, a perzselő szenvedély, a halhatatlan, örök fiatalság?!

— Az ág. h. ev. egyházmegye közgyűlése. A tiszavidéki ágostai hitv. ev. egyházmegye január 5-én közgyűlést tart, amelyről a következő értesítést vettük: Január hó 4-én, kedden: Az érkező vendégek fogadása a pályaházban és elszál-

lásolása. Január hó 5-én, szerdán: Reggel 4 órákor: Az érkező vendégek fogadása a pályaházban és elszállásolása. — Délelőtt 10 órákor: Istentisztelet a dalárda közreműködésével. Délelőtt 10 $\frac{1}{2}$ órákor: Egyházmegyei közgyűlés a templomban. Déli 1 órákor: Közébed az „Arany Bika” szálló éttermében. Este 7 órákor: Színház. Előadás után találkozás az „Angol Királynő” éttermében. A közébedre aláíratkozhatni Jánossy József ivén (Kardos-féle üzlet) és a Horvai Róbert dr. főreálisk. tanár ivén. A közgyűlés tárgysorozata: 1. A közgyűlés megnyitása imával. 2. A közgyűlés alakulása, megbízó levelek átvétele. 3. A szavazatszedő bizottság jelentése a választás eredményéről. 4. A választott elnökség beiktatása, eskütétele. 5. A többi tisztviselei állások választás utján betöltése. 6. A hegyaljai egyházmegyével közösen fennálló anyagi viszonyok rendezése, esetleg bizottság választása. 7. A felmerülő közigazgatási költségek fedezéséről gondoskodás. 8. Egyébb intézkedések. Jegyzet: 1. A vendégek elszállásolásáról a vendéglátó egyház gondoskodik. 2. Papiak és templomi helyiség a Miklós-utca 1905/6. sz. a. van. A templom fűtve lesz. A debreczeni ág. hitv. ev. egyház.

— Gyalokay Lajos nyugdíjazása. Gyalokay Lajos nagyváradi törvénytörési elnök az új évi tisztelgések alkalmával kijelentette, hogy visszavonul a törvénytörési vezetésétől és nyugdíjaztatása iránt benyújtotta kérvényét. — A hir nagy konsternációt keltett Nagyváradon, a melynek életében a most visszavonuló törvénytörési elnök évek óta fontos szerepet töltött be.

— Kitüntetett galambtenyésztő. Kovács János, ősmert galambtenyésztő, ma kapta meg a millenniumi aranyérmét, kiállított galambjaiért. Ugyancsak ma érkezett meg hozzá az országos baromtenyésztési egylettől az egyesületi nagy aranyérem, dicséző oklevéllel egyetemben. — Kovács a baromfi egyesület által mult év októberben rendezett kiállításon galambokat, madarakat s baromfiakat állított ki s ezekért tüntette ki az egyesület.

— Az első tárgyalás. Ez évben az első törvénytörési tárgyalás 15-én lesz és pedig sajtóperben fog itélkezni a törvénytörési. Vádolt Igmándy Miklós ki nemrég egy verset írt, melyért nemzetiségi izgatás miatt perbe fogták.

— Az igazi érdem elismerése. A debreczeni izr. hitközség képviselőtestülete a tegnap Reichmann Ármin elnöklete alatt tartott ülésén az építési számvizsgáló bizottság jelentése alapján a templomnak házilag építkezésére vonatkozólag úgy az építő bizottságnak, mint az előjáráságnak a felmentvényt megadta és minikét testületnek, különösen Reichmann Ármin elnöknek a templom építés körül szerzett érdemeit jegyzőkönyvbe iktatta és fáradhatatlan munkálkodásukért köszönetet és elismerést szavazott. Azután l-tárgyalta az 1898. évi költségvetést, mely alkalommal Krausz Vilmos főbbi fizetését, kiváló működésének elismerésül — 600 forinttal felemelte, ugyasintén Burger S. József hitközségi jegyzőnek fizetését is 600 forinttal felemelte, elismerésül azon kiváló munkálkodásának, melyet 7 év óta és különösen a templomépítés ideje alatt kifejtett. Ezen jól megérdemelt fizetésjavítások egyrészt a hitközség nemes érzületét és gondolkodását jellemzik hivatalnokai, érdemei iránt, másrészt fényes tanujelei a hitközség consolidatiójának, mely

nagymérvű építkezései által nemhogy megrendült volna, hanem még erősödött. A költségvetés elfogadása után a képviselőtestület néhány kisebb ügyet tárgyalta és ezzel az ülés az elnök elhárításával véget ért.

— **Ügyforgalom a hivatalokban.** Mint minden esztendőben, úgy az idén is elkészült már a kir. táblán a kimutatás az egyes bírák és tanácsok tevékenységéről. A kimutatás adatai szerint 1897. január 1-től december 31-ig elintéztetett: a) polgári tanácsban 5002; b) büntető tanácsban 5174 ügydarab. Összesen tehát elintéztetést nyert 10176 ügy, míg 1896-ban 10431 darab elintéztetett el. A városi tanács igtató hivatalában 14370 számmal zárták le a múlt évi igtató könyvet. Soha még ennyi ügy nem fordult meg a tanács előtt. 1896-ban 12485, 1892-ben 12229, 1894-ben 11336, 1890-ben 10856 volt a tanács ügyek száma. Hasonló emelkedést és hasonló nagyszámokat tüntetnek fel a rendőrfőkapitányság igtató könyvei. Az elnöki igtatóba pedig 1897-ben 3420, míg 1896-ban 3987 ügyet vezettek be. Csökkenés csak az árvaszéknél mutatkozik a hagyatéki eljárásról szóló új törvény rendelkezései miatt. Az árvaügyek száma a városnál tavaly csak 7644 volt. **Hajdumegyénél** a közigazgatási ügyek száma 1897-ben kevéssel haladta túl a 15000-et.

— **Vakáció után.** A következő sorok közlésére kértünk föl: Tisztelettel tudatom a t. szülékekkel, hogy az evangélikus református népiskolákban a tanítás szerdán az az folyó hó 5-én, reggel meg fog kezdeni. **Mitrovics Gyula,** iskolaszéki elnök.

— **A vadászati.** Ez a szép téli idő kedvez most a vadászoknak, a kik föl is használják az alkalmat. A **debreczeni vadásztársulat** folyó hó 9-én, vasárnap hajtóhadászatot tart nyoleczvan hajtóval a **halápi** erdőben. Találkozás a jelzett napon reggel nyolecz órákor a **halápi erdőnél.**

— **Eljegyzés.** **Róna Izor** dr. budapesti ügyvéd eljegyezte **Jónás Hermina** kisaszszonyt; **Jónás Lipót,** a központi kávéház tulajdonosának bájos leányát.

— **Az anyakönyvek mérlege.** Az esztendő végén az egyházaknál és az állami anyakönyvi hivatalban vezetett anyakönyveket is lezárták és elkészítették belőlük a népesedési számának mérlegét. Ime a legfőbb adatok. Az **ev. ref. egyháznál** (Debreczenben) született összesen, élve és halva 883 fiu, 860 leány, együtt 1743. Az élve születettek közt 109 fiu és 109 leány, a halva születettek közt 8 fiu és 6 leány volt törvénytelen. ami sajnos. Csaknem francziás arányt ad a törvényes és törvénytelen születettek számai között. Peddig elég szép számmal volt házasság is: 334 vévén fel Hymen rózsá láncait. Ezek közül 267 pár u. n. tiszta házasságok, kötött, vagyis mindkét fél ev. ref. volt; vegyes házasság 67 kötöttet. Áttért az egyházba 12 férfi, 20 nő, együtt 31, kitért az egyházból 7 férfi és 8 nő, együtt 15. A halottak száma volt 745 fi és 701 nőnemű, összesen 1446. A természetes szaporodás tehát a reformátusoknál 143 fi, 181 nő, összesen 324. — Az anyakönyvek szerint 1897. végén Debreczenben a ref. hívek száma 21973 fi, 23056 nő, összesen 45029 lélek. — **A r. kath. egyházban** a hozzá tartozó sámsoni leányegyházat is számítva, de a gör. katolikusok nélkül született élve 437, halva 23, összesen 460 gyermek, meghalt 330 egyén, kik közül 195 tiz éven aluli gyermek volt; házasságra lépett 73 pár. — **Az ág. hitv. ev. egyházban** született 17 fiu, 18 leány, — összesen 35. Meghalt 12 fi, 11 nő. — Együtt: 23 lélek. — Egybekelt összesen 7 pár. — Az anyakönyvi hivatal adatai szerint a múlt évben született 2605 gyermek, elhalt 1901 személy. A kötött 483 házasság közül 136 volt vegyes páré. A gyermekek vallására nézve 61 esetben létesült megegyezés.

— **Az orvos és gyógyszerész-egylet felolvasása.** Vasárnap f. hó 9-én d. u. 3 órákor tartja meg az orvos- és gyógyszerész-egylet második népszerű felolvasását a város háza üléstermében, **Dr. Altmann B. la „Föld, tűz, víz, levegő“** és **dr. Burger Péter „A szem egészségtana“** czim alatt fognak közhasznú ismertetéseket előadni.

— **Szarvas a debreczeni erdőben.** Ritka nemes vad vetődött nem rég a debreczeni erdős pusztákra. Még a legöregebb kaszálóbirtokos civisek sem emlékszenek, hogy valaha láttak volna hozzá hasonlót a debreczeni erdőben. Senki nem tudja, honnan, mi módon, pár héttel ezelőtt **Óry Mihály** bárki kaszálójában egy jól kifejlett szarvas tehén tűnt fel s közé keveredett a szabadban telelő gulyának. Sem a pásztorok sem a tehenek nem bántották a messziről jött bujdosó vendég állatot, mely a szives fogadtatás után csakhamar otthon érezte magát s napról-napra szelidebb lett. Nehány nap múlva **Óry Mihály** ebcsi tanyájára hajtotta a gulyát, a szarvastehén is megindult a többi közönséges tehén czimborával. De közel érvén a városhoz, idegen kutyák megtámadták és visszaűzték az erdő felé. A szegény jövevény állat a Csere felé menekült s ott a **Deák Péter** kaszálójában megint bevetődött egy gulyába. Ott van azóta s igen jóízűen rágódik a leveles csutkán, amelyen a gazda tinóit telelteti. Valóban kevéssé volna dicsékvésre méltó zsákmány, ha bármelyik Nimródunk leteritené ezt a szegény bujdosó jószágot, amelyet az életfentartás ösztöne a debreczeni erdőszégre, a békésen legelő gulyákba vezérelt.

— **A zeneakadémiából.** **Szotyori Nagy Károly** igazgató f. é. február 1-én új tanfolyamokat nyit a második félévre zeneakadémiájában az elemi oktatástól a legmagasabb művészi kiképzésig. Zongora, ének, hegedű, viola, gordonka, gordon, orgona, ezimbalom, zeneelmélet, zeneszerzés és kamarazene tanszakokkal. Tanárok az orsz. magyar kir. zeneakadémiát végzett okleveles művészek. Az oktatás az orsz. magyar kir. zeneakadémia tanterve alapján történik. A felügyeletet az igazgató végzi. A növendékek korlátozott számban vétetnek fel. A tanórák a többi iskolák óráihoz vannak alkalmazva. — Miután **Szotyori Nagy Károly** igazgató akadémiája szervezve van, már február 1-től az igazgató is fogja tanítani a zongora osztályokat is, úgy gyakorlatilag, mint a zongora játék methodikáját. A növendékek házi gyakorlati előadásai szintén februárban kezdődnek. A **„kilencz akadémiai hangverseny“** ciklus **negyediké** januárban lesz. Erről később. Az akadémiai hangversenyek a növendékek számára ingyenes. Beiratási-díj, tandíj, magánórák és egyebekről bővebben szívesen szolgál **Szotyori Nagy Károly** igazgató, délután 2—6 óráig. **Teleky-utca.** Ezen kitűnő zeneakadémiát a legmelegebben ajánljuk.

— **A kerékpáros egyesület alakuló közgyűlése.** Új sport egyesület alakult Debreczenben újév másodnapján. A nemes és hasznos kerékpározás művelésére, népszerűsítésére szervezkedett a **Debreczeni bicycli klub.** Működésére hálás talaj kínálkozik már nálunk is, ahol hozzávetőleges számítás szerint több mint 200 egyén kerékpározik s köztük akad néhány hölgy is. Az új egyesület tegnap este tartotta alakuló közgyűlését a Bikában, melynek kávéházát nyomban ki is jelölték hivatalos helyiségül. Az első tisztikar következőleg alakult meg:

Elnök **Laszallor Kálmán,** máv. főmérnök, alelnökök **Berger Jenő** és **Sesztina Jenő,** tiktárok: **dr. Freund Jenő** és **Bachó Gyula,** pénztárnok **Tikos József,** ellenőr **Killer Viktor,** kapitányok: **Körmendy Mihály,** **Laszallor Oszkár,** menetparancsnokok: **Kacsó Ferenc,** **Koszlor Gyula,** háznagy: **Redl Szigfrid,** orvosok: **dr. Hüter Károly** és **dr. Gáspár Géza,** választmányi tagok:

Berger Andor, **Berzöfi Vincze,** **Fehér Emil,** **Burger Izsó,** **Zelinger Ele,** **dr. Glück József;** póttagok: **Vesárhelyi József** és **Katz Lajos.**

Az egyesület legelső teendője állandó verseny és training pálya berendezése lesz. **Szicszay Gyula** hajlandónak nyilatkozott a **Margit-fürdő** 13000 négyszögletes területű korcsolya pályáját e célra átengedni. Az ez ügyben vele való tárgyalásra bizottságot küldtek ki. Valamint elhatározták az alapszabályok feltérjeztését megerősítés végett és tagok gyűjtését. Alapító tagsági-díj 25 frt; rendes és pártoló tag évi 6 forintot fizet.

— **Halál egy kalapért.** **Tisza Polgár** községében régi rossz szokás, hogy a fiatalság bizonyos házat az ünnepre kiszokott bérelni, hogy abban igyék egész ünnepen át. Most is legközelebb **Karácson** első napján este egy ilyen ivó házban mulatoztak a legények, azonban széles jó kedvükben elkezdtek dévajkodni dulakodni s dulakodás közben **Veres József** 20 éves fiatal ember, **Kertész József** legszálasabb legény feje fölött kiütötte a kalapot. **Kertész József** ezért megharagudván, **Veres Józsefet** ezért ütni kezdte, mely munkájában **Bártfai** nevű nő ember is segítségére volt s annyira verték, hogy **Veres József** negyed napra meghalt. A vizsgálat e tekintetben megindult.

— **Hat éves kis hajléktalan.** A hidegben, fagyban ödögött az utcán egy esőpp gyerek. Fölvitték a II. kerületi rendőrkapitánysághoz. Ugy látszott eleinte, hogy a zsebkiadása csavargóból harapófogóval sem húznak ki egy szót sem. Mégis megszólaltatták — egy karéj kenyérral. És elmondta pár szóval az ő életének a drámáját:

— **Takács Ferencnek** hívnak, nincs senkim.

A vasuton hozta valaki Szabolcsmegyéből. A rendőrség az elutaztatásáig a hajléktalanok házában helyezte el.

— **Nagy ékszerlopás.** A tiszafüredi főszolgabírói hivatal nagy ékszerlopásról értesíti a debreczeni rendőrséget. Éjjel feltörték egy ékszerész boltot 1400—1500 forint értékű arany ezüst tárgyakat és mintegy száz forint készpénzt elloptak. A tettes, állítólag **Dusán Ferenc** notárius ember megszökött. Azt hiszik erre felé vette volna az útját.

Gyászrovat.

Kiss Dániel dr. aljárásbíró 34 éves korában **Berettyó Ujfaluban** elhunyt. Holnap délután két órákor temetik. Özvegye és két árva siratják.

S z i n h á z.

* **Négy előadás.** Ismét négy előadás volt két nap alatt. Szombaton délután **Szigeti népsziműve, A szép juhász** került színre jó előadásban. **Püspöky** aratott zajos tapsokat a hálás délutáni közönségtől. Este az előadás előtt alkalmi tablót mutatattak be. Az ügyes élőképesoportozat, mely az év nevezetesebb eseményeit tárta fel, **Szathmárg** mesteri rendezésére vall. **Vak Béla** drámája követte a tablót. Kár, hogy a hatásosabb jelenetek elvesztek a felsőbb régiókban ülők zsbongása miatt. Az előadás elég egyöntetű volt. A czimzerepet **Komjáthy** játszottá érzelmesen.

Fái Flóra (Idill) ismét olyan jelenetős sikert aratott, mely méltán növelheti ambícióját. Bájos arca, szép szeme alkalmas a drámai érzelmek visszatükrözésére. — Mély, tiszta hangja szintén predesztinálja az olyan szerepekre, amelyekben erősebb szenvedélyeket kell mutatni. **Szathmárg, Vidor, Bartha** és **Haday** szintén rajta voltak, hogy e régi történeti darabban hassanak.

Vasárnap délután *Vigéczek* ez. bohózat vonzott telt házat. A közönség mindvégig jól mulatott és sokat tapsolt Fenyéri, Sziklay, *Tanay* Viktor, *Kiss* Irén, F. *Kállay* Lujza és *Halmi* Margitnak. Este Szigligeti *vígjátéka*, *Liliomfi* ismét telt ház előtt adták. Sziklay folytonos derűtségben tartotta a közönséget. Vidor, *Loesarekné* és *Szabó* Irma sűrűn felhangzó tapsokat kaptak ügyes játékuért.

A jégről.

A báli termék parketje és a koresolya-pálya ikertestvérek. — Mindakettő olyan sikos, mindakettőn olyan bódító szépek a lányok neki pirult arcukkal.

De a jégen talán mégis szebbek: gondatlanabbak és vidámabbak, mert nem kell félniök a petroselyem áru-lástól.

Amott siklik például egy fehér haju öreg ur, négy-öt kislánnyal az oldalán s milyen jó izüeket nevet, ha egyik, másik unokája (mert biztosan azok lehetnek) elesik.

Itt két bakfis, mindkettő igen csinos, az egyik szőke, a másik barna.

— Milyen a jég? — kérdi a szőkétől a barna.

— Nem valami jó, — felel rá kedvetlenül — nem is tudom az a Béla talán már el sem jön.

Im azonban a lejáratnál elegáns fiatal ember száll le, egyet kettőt böge-nezik, miközben szeme fürkészve futja át a jégpályát s megtalálva a szőke bakfist, néhány hatalmas lökés s ott terem mellette.

Van aztán kacagás, örvendezés s midőn már eltűnnek a gardedámok szemek-lőtávolából.

Bezzeg most kérdezze csak valaki a szőke bakfistól, hogy milyen a jég?

— Nagyszerű, pompás.

És igaza volt, remek a jég, csakugyan sima, mint a tükör és kemény, mint az aczél.

Bizony nem utolsó látvány egy gyakorlott szépen koresolyázót nézni.

Ott siklik egy szépen. Hihetetlen gyorsasággal csinál köröket, nyolezasokat meg isten tudja milyen figurákat hol hátra felé, hol előre megy, — egyszer csak elveszti az egyensúlyt s bizony tisztességesen megüti a jeget.

A szociálizmus és a szegény ember levegője.

Irta: *Kugler Mihály* mérnök.

(Folytatás.)

Különösen az ozon nagy segítségünkre lenne, mert az orvosok annak hiányát arra vezették vissza, hogy városok levegőjében sok a szervi anyag, mások ismét kimutatták, hogy hatalmas roncsoló ereje van a levegőben röpködő szervi anyagokra úgy, hogy még járványok megszűnését is ozonhozó légáramoknak tulajdonították.

Fejezzük be ezen részletes fejtegetést Parkes szavaival, ki egy helyen igen helyesen következőket mondja: „A levegő szennyezetlen tisztasága képezi az elérendő czélt; ez alap- és legfőbb feltétele a lakások egészséges voltának, melynek minden egyéb feltételt alárendelni kell. Csak midőn ez el van érve, olthatja abba az építész a kényelem, jólét és szépség egyéb kellekeit és habár szerinte költség szempontjából szegény osztályu házakban valószínűleg mindenkorra lehetetlen lesz a nagyobb lakások létesítése, mégis úgy

kell a nehézségen segitenünk, hogy a fűtés és szellőztetés eszközeit tökéletesítsük.“

Mindezek dacára csak a legujabb időben foglalkozunk komolyan e kérdéssel és humanitaris berendezéseinket úgy látszik, azzal fogjuk kifejezni, a mivel tulajdonképen kezdeni kellett volna. Utoljára keressük a levegőt, megfordítva a világteremtés nagy művével, a melyben először is megvolt a levegő. Mióta világ áll, a legfőbb jelszó miadig az volt: „jó egészség és hosszú élet;“ ezen szavak esnek nekünk legjobban minden szerencsekívánatok között, ezek képezik legnagyobb kincsét pályafutásunknak, de ezek a tényezők szegény embernél kétszeres kellekei az életnek, mert ezek híján családját féntartani, gyermekeit nevelni épenséggel nem tudja, hogy pedig e kellekek megszerzéséhez a leglényegesebb tényező a jó levegő, azt fentiekkel bebizonyítani igyekeztünk.

Nézetünk szerint azonban a szükségesség bizonyításával megállanunk nem szabad, hanem keresnünk kell a gyakorlati megoldás eszközeit is.

Közfelfogás szerint a jó levegőnek és tökéletes szellőztetésnek azt tartjuk, ha egyszerűen olyan berendezést csinálunk, hogy a lakásunkat körülvevő szabad levegőből minél többet minél gyakrabban tudunk beszerezni. Ez azonban csak annyit tesz, hogy jobb levegőnk lesz, mint a belső romlott volt; de lehet a külső levegő is rossz és eltekintve ettől, bizony, úgy sem nagyon buzgón gyakoroljuk a szellőztetést, mert nem kellemes minden perczben más, hidegebb vagy melegebb levegőt kapnunk a megszokottnál és félünk a változással járó léghezamotól is, mely a divatos reumának is legtöbb okozója; inkább eltűrjük tehát a megszokott, de romlott levegőt, hiva talán még azt is, hogy a vastag dohányfüst javít még valamit rajta.

Méltányolva ezen kérdés nagy jelentőségét szükségesnek tartanók, ha a levegő-szolgáltatás dolgában egyszersmindenkorra következő alapelvek tartatnának szem előtt:

1. Zárt helyiségekben a levegőújítás az emberek száma szerint azon mértékben legyen biztosítva, amint azt az orvosi tudomány követeli, tehát nem kor és foglalkozás szerint fejenként 20–100 köbméterig, de legalsóbb határban minden aránylagosan elfoglalt helyiség éjjel-nappal egyaránt óránként egyszer teljesen kicserélve legyen friss levegővel. (Kórházak külön szabály alá esnek.)

2. A külső levegő légmentesen zárt ablakok mellett külön vezetékkel szereztessek be és pedig, ha a közvetlen külső levegő nem jó, a ház azon helyéről, ahol az viszonylagosan legjobb, esetleg a szomszédos házakból, azok udvarából vagy kertjéből és ha ez sem felel meg az egészségügyi kívánalmaknak, hozassék a lakástól messzebb fekvő helyekről, hegyekről, erdőkből, mezőkről, vizekről.

3. A levegő a beoocsátás előtt tisztítottassék meg a káros bakteriumoktól, valamint a szerves és szervetlen idegen részektől.

4. A tisztított levegő az egész év tartama alatt télen-nyáron már a beoocsátásnál ugyanazon állandó hőmérséklettel bírjon, a mely az emberi szervezetre legalkalmasabb. (Nálunk például 20° C.)

5. A beáramló levegő a tökéletes szellőztetés dacára ne okozzon zajt vagy érezhető léghezamot és télen melegebb, nyáron hidegebb legyen, mint a bentlevő levegő, ha ez a szabályszerű szokott hőmérséklettől eltér.

6. A beömlő levegő egyenletesen terjedjen el a szoba (helyiségek) egész területére és úgy mennyiség, mint hőmérséklet szerint mindenkor tetszőlegesen szabályozható legyen, tehát betegség esetén orvosi rendeletre a betegség igényeihez képest tetszőlegesen 20 fokon alól vagy felől is állítható és ha szükséges, a leg-egyszerűbb módon gyógyhatásu belelegzési hozzátételekkel ellátható legyen.

(Vége köv.)

Debreczeni városi színház.

Folyó szám 93. Páratlan bérlet 75. sz.

Hétfőn, 1898. évi január hó 3-án:

Viola,

az alföldi haramia.

Eredeti énekes népszínmű 3 felvonásban. Br. Eötvös József „Falu jegyzője“ cz. regénye után írta: Szigeti József.

Személyek:

Viola	—	—	Komjáthy János.
Violáné	—	—	Komjáthy Z. T.
Pista, fiok 5 éves	—	—	Lévai Ilon.
Tengeli, jegyző	—	—	Haday S.
Tengeline	—	—	Kiss Irén.
Vilma, leányok	—	—	Halmi Margit.
Réti, alispán	—	—	Erőss J.
Rétiné	—	—	F. Csigaházy E.
Akos, fiuk	—	—	Vidor Dezső.
Macskaházy, ügyvéd	—	—	Fenyéry Mór.
Vándori, lelkész	—	—	Bartha István.
Nyúzó, főbíró	—	—	Szathmáry A.
Keniházy esküdt	—	—	Rubos Arpád.
Törvényszéki elnök	—	—	Tanay F.
Liptákné, Violáné anyja	—	—	Csügényi V.
Peti, cigány	—	—	Püspöky Imre.
András) betyárok	—	—	Fánesy T.
Csillag) betyárok	—	—	Békésy Gyula.
Czifra Jancsi	—	—	Karacs I.
Iczig zsidó	—	—	Nagy J.
Koresmáros	—	—	Lendvay Ö.
Czimbalmos	—	—	Makray D.
Pandur hadnagy	—	—	Páli B.
Kocsis	—	—	Herczegh S.
Első	—	—	Boár J.
Második	hajdu	—	Unghvári V.
Harmadik		—	Serfőzy Gy.
Negyedik		—	Marosi.
Törvényszéki bírák, nép mindkét nemből, hajduk, betyárok stb.			

Holnap, kedden, 1898. évi január hó 4-én:

Az államtitkár ur.

Francia vigjáték.

Szerkesztői üzenet.

M. M. 39-es önkéntes urnak. Szeged. Miután K. A. önkéntes ur bennünket fölkerít, hogy a részére nélkülözhetővé vált tisztelet-példányt a kaszárnyában lakó bajtársainak küldjük, mi ezen óhaját a legnagyobb készséggel s örömmel teljesítjük és lapunkat önének, mint a debreczeni önkéntesek legidősebbikének czimére a tegnapi számmal megindítottuk, remélvén, hogy ezzel önknek is örömet szerzünk s hozzájárultunk a szeretet érzésének ápolásához, mely önöket a kedves szülőfölddel összeköti.

Bérekoszik díj szabályzata.

	Két lovas	Egy lovas
I. Naprendezés:		
Égész napra, reggeltől 7 órától estig 9 óráig	5	8
Fél napra, reggeltől 6 órától d. n. 1-ig, vagy d. n. 1-től estig 9 óráig	3	5
II. Órandezés.		
Fél órára	40	80
¾ órára	60	120
Egy egész órára	80	160
Minden következő órára	40	80
As utolsó órán túl félórán v. kevesebb időre	20	40
III. Egyes járatokért.		
Megállapodás és visszamenet nélküli a város sorompóin belüli.	50	100
IV. Meghatározott járatok.		
Temetéseknél (valláskülönbség nélkül), ha a végtisztesség a templomban történik.		
▲ temetőbe ki és vissza	2	4
▲ háztól egyenesen a temetőbe ki és vissza	120	240
▲ színházba menet	60	120
▲ színházból jövet	80	160
Bármely vasuti indóház vagy raktárhoz nappal menet vagy jövet kézi táskával	50	100
Bíjjel menet vagy jövet kézi táskával	80	160
▲ kocsis mellé elhelyezett minden darab málna után külön 10 kr. díj jár.		
▲ korcsolyázó, vagy csónakázó tóhoz, csukor-gyár, légszesz-gyár, kertészeti egyesület és gőzmalomhoz menet vagy jövet	50	100
Menet és visszajövet egy órai várakozással	80	160
▲ nagyterdei fürdőházhoz, polgári vagy katonai lövöldéhez menet vagy jövet	60	120
Menet és jövet egy órai várakozással	1	2
Minden következő órára	60	120
Külöb barom- és lóvásártára oda és vissza egy órai várakozással	120	240
Minden következő órára	40	80
Katonai laktanyához és katonai kórházhoz menet vagy jövet	50	100
Menet és visszajövet 1 órai várakozással	80	160
Minden további órára	40	80
▲ díjak reggeltől 6 órától estig 9 óráig számoltatnak.		

Kiadó és laptulajdonos:
 „Csokonai” nyomda és kiadó részvénytársaság.
 Felelős szerkesztő: Kocz Ákos.
 Főmunkatárs: Ujlaki Antal.

Kaba község előjáróságához beszo-
 gáltatott bírságban levő, 1 db 6 éves,
 szökés, hátrahajló, 40 frtra értékelt
 tehén, a mennyiben jogos tulajdonosa
 által 1898. január hó 5-ig ki nem vál-
 tatnék, 1898. év január hó 5-én d. e.
 9 órakor nyilvános árverésen a vásár-
 téren el fog adatni.

Kaba, 1897. december hó 30-án.
Az előjáróság.

Az
Ér-mihályfalvai takarékpénztár
 Részvénytársaságai

megüresedett, évi 400 forinttal
 javadalmazott gyakornoki állásra pályá-
 zat hirdettek. Kereskedelmi akadémiát
 végzett pályások okmányokkal felszerelt
 kérvényeket alant írott igazgatósághoz
 január 29-ig küldhetik be.

Az állás f. évi márczius hó 1-én
 elfoglalandó.

Ér-mihályfalva, 1898. január hó 1-én.
 Az **Ér-Mihályfalvai takarékpénztár**
 részvénytársaság
IGAZGATÓSÁGA.

KÁVÉ

közvetlen behozatala.

A legnemesebb fajokban feltűnő olcsó árak mellett.
 Szétküldés 5 kilós c-inos zsákokban teljesen elvá-
 molva és bérmentesen szállítva az ország össze-
 postaállomásaira.

Rantos természetes, ti-zitott, igen jó ízű	kilója	1.35
Slo lave nagyon szép, jóízű s igen ajánlható		1.48
Salvadore igen erőteljes, kiadó, tiszta ízű		1.62
Nyugatindiai finom, egyenlő apró szemű zamatos		1.72
Guatemala finom, igen szép erő		1.75
Jamaika kiváló finom faj, igen jóízű, erőteljes		1.85
Portorico finom közep s szemű, világos		1.80
legfinomabb erő, nagy szemű		1.95
Ceylon igen nemes faj, nagyon erős		1.95
Kék java egész nagy szemű különlegesség		2.12
Cuba apró szemű, finom		1.75
”közepes szemű, finomabb		1.85
”nagy szemű, még finomabb		1.95
”egész nagy szemű, legfinomabb		2.12
Arany java valódi, árga, zamatos enyhe ízű		1.95
Mocca, valódi a bíbai apró szemű		2.-
Cyöngy nagyon szép, ig. n. finom faj, erős		1.85
”nagy szemű legfinomabb, nagyon erős		2.12

A kávék kiválasztására különös gondot fordítok
 és a legolcsóbb fajt is egy-zen nyújtottan ajánlhatom
 s felelek azok tökéletes jószágáért.

Mivel bizalmam szigorú alapelve a szolid, igaz-
 ságos és lelkiismeretes vezetésem alapszik így biz m
 a tisztelt közönség szives támogatásában, hogy b.
 rendelményeivel a Triestit, Hamburgit és Altonait
 üzégnek helyett inkább engem tisztel meg.

Levelezéseknél pontos címet és az utolsó posta
 megjelölést kérem.

GÁL JÁNOS Fiume.

Richter-féle Horgony-Pain-Expeller
 Linimentum Capsici compos.

Ezen hírneves háziszert ellentállt az idő megpróbáltatásának, mert már több mint 27 év óta megbízható,
 fájdalomcsillapító bedörzsölésként alkalmaztatik köszvénynél, csúznál, tagszaggyatásnál és meghűléseknel
 és az orvosok által bedörzsölésekre is mindig gyakrabban rendeltek. A valódi Horgony-
 Pain-Expeller, gyakorta Horgony-Liniment elnevezés alatt, nem titkos szor, hanem igazi
 népszerű háziszert, melynek egy háztartásban sem kellene hiányozni. 40 kr., 70 kr. és 1 frt.
 üvegekben árban majdnem minden gyógyszerertában készletben van; főraktár: Török
 József gyógyszerésznél Budapesten. Bevásárlás alkalmával igen óvatossá legyünk, mert
 több kisebbbörtekü utánzat van forgalomban. Ki sem akar megkárosodni, az minden egyes
 üveget „Horgony” védjegy és Richter cégjegyzés nélkül mint sem valódit utasítsa vissza.

Richter F. Ad. és iarsa, osztr. és kir. udvari szállítók, Rudolstadt (Thüringen).

katonatiszti lópokróczaim,

mindig és nedvesség ellen a legjobb véd elem a világban
 melyek gazdák, lótulajdonosok és tisztartóktól stb.
 mint meleg, kitarató és eltörthetetlen, így teát a leg-
 jobb lópokróczoknak elismerve vannak. Lópok-
 róczaim nagyon hajlékonyak, ezért mint meleg ágy-
 pokróczok is használhatók. Ezek jó nagyok élénk
 csik és galoppdal vannak ellátva. Ára A minta
 frt 1.60, B minta frt 2.- Sárgászörű Double-
 Fickerpokróczok többzínű galoppdal legfinomabb
 minta 2 méter hosszú 1 1/2 méter széles frt 3.50
 drbként. Szállítás j. tállás és utánvét mellett.

Egyedüli megrendelő hely
RUNDBAKIN M.
 Bécs, II. ker. Grosse Pfarrgasse 25.

4 arany-, 18 ezüst-érem, 30 dísz- és elismerő-okmány.

Kwizda-féle
 korneuburgi marha-táppor.

Állatorvosi diétikai szer lovak, szarvasmarhák
 és juhok részére.

Több mint 43 év óta a legtöbb istállóban
 használatban étvágyhiánynál, rossz emésztős-
 nél valamint teheneknél a tej javítása s a tej elő-
 képesseg fokozása céljából.

Egy doboz 70 kr.,
 fél dobozzal 35 kr.

Valódi csak a fenti véd-
 jeggyel; kapható min-
 den gyógyszerertában és
 gyógytű-kereskedésben.

Főraktár:
Kwizda Ferencz J.
 cs. és kir. osztr.-magyar és
 román kir. udvari szállítók
 kerületi gyógyszerésznél,

Korneuburg,
 (Bécs mellett)

Műhely áthelyezés.

Van szerencsém a nagyérdemű
 közönséget tudatni, hogy

lakatos műhelyemet

Darabos-utczai 987. számú háztól
Péterfia 965. szám alatt
 levő házhoz

helyeztem át,

ahol a mai kornak megfelelő műhelyt
 építtettem és rendeztem be.

Ezuttal meköszönve a nagyér-
 demű közönség pártfogását, továbbra
 s b-c-es fiyeloébe ajánlva magamat
 vagyok

tisztelettel

PIROS BÉLA.